

Cukrzyca typu 2 i co jest najważniejsze dla pacjentów w zakresie wyników samodzielnej kontroli objawów?

Wprowadzenie

U większości osób powyżej 65 roku życia występuje jedno lub więcej schorzeń przewlekłych. Leczenie tych schorzeń pochłania obecnie znaczną część kosztów opieki zdrowotnej: około 70% do 80%*.

Pacjenci z przewlekłymi schorzeniami w większości kontrolują je sami, w domu i w swojej społeczności, często korzystając z pomocy rodziny lub innych nieformalnych opiekunów. Zapewnienie pacjentom odpowiedniego wsparcia w zakresie samodzielnej kontroli objawów i godnego życia z chorobą to istotna część dobrej opieki nad pacjentami z chorobami przewlekłymi, która zwiększa oczekiwaną długość życia.

Badania wskazują, że właściwy rodzaj wsparcia w zakresie samodzielnej kontroli objawów może poprawić wyniki zdrowotne pacjentów, a także przynieść korzyści dla społeczeństwa. Obecnie jednak pracownikom służby zdrowia i decydentom brak informacji o tym, jakie działania wspierające samodzielną kontrolę objawów (zwane dalej „interwencjami w zakresie samodzielnej kontroli objawów” lub ISKO najlepiej sprawdzają się w przypadku różnych pacjentów w różnych kontekstach. Pacjenci z cukrzycą typu 2 (T2DM) są zwykle kierowani do programów edukacji terapeutycznej po postawieniu diagnozy, co stanowi ważny element ISKO.

COMPARE-EU to projekt częściowo finansowany przez Komisję Europejską w ramach jej ramowego programu badawczego "Horyzont 2020". Rozpoczął się on w styczniu 2018 roku, a zakończy w grudniu 2022 roku. Celem projektu jest zidentyfikowanie, porównanie i sklasyfikowanie najbardziej skutecznych i opłacalnych ISKO dla dorosłych pacjentów w Europie z jedną z czterech chorób przewlekłych: cukrzycą typu 2, przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POCHP), otyłością i niewydolnością serca. **W ramach projektu opracowano 4 zestawy najważniejszych wyników (ZNW), stanowiące wytyczne dla interwencji w zakresie samodzielnej kontroli objawów tych chorób, a następnie zostanie opracowane internetowe narzędzie do podejmowania decyzji dla decydentów, naukowców, pacjentów i sektora opieki zdrowotnej.**

Co to jest zestaw najważniejszych wyników: lista wyników, które pacjenci i pracownicy służby zdrowia zalecili badaczom do pomiaru i zgłaszania, jeśli podejmują oni badania w danym obszarze. Przed dokonaniem wyboru ZNW przedstawiciele COMPARE-EU przeprowadzili szeroko zakrojone przeszukiwanie i analizę literatury.

Jaką nową wiedzę wnoszą te badania?

Kluczową zaletą naszego ZNW jest to, że jest on mocno **oparty na preferencjach pacjentów**, a jednocześnie odzwierciedla punkt widzenia pracowników służby zdrowia i badaczy. Oznacza to,

że ZNW powinien być dość **wiarygodny i mógłby być stosowany w wielu różnych okolicznościach**. W kolejnym kroku ZNW zostanie wykorzystany do zaprojektowania internetowego narzędzia wspierającego podejmowanie decyzji przez decydentów, pracowników służby zdrowia, twórców wytycznych postępowania w chorobach przewlekłych, pacjentów i ich rodziny w zakresie tego, jakie ISKO są najbardziej odpowiednie w różnych sytuacjach.

W jaki sposób opracowano ZNW?

Najpierw, badacze COMPARE-EU przeanalizowali literaturę naukową i znaleźli długą listę różnych wyników. My, konsorcjum projektu COMPARE-EU, wybraliśmy następnie najważniejsze z tych wyników w dwuetapowym procesie Delphi. Proces Delphi to technika umożliwiająca znalezienie porozumienia między ekspertami poprzez serię ustrukturyzowanych kwestionariuszy i dyskusji przy okrągłym stole.

Grupa przegłosowała **13 wyników**, które mają być częścią ostatecznej wersji ZNW. Wśród tych 13 wyników **6 jest uważanych za szczególnie ważne przez wszystkich uczestników**, co oznacza bardzo wysokie poparcie - 70% (lub więcej) akceptacji uczestników. W przypadku siedmiu wyników opinie w grupie były bardziej zróżnicowane, jednak są one również częścią ZNW.

Jakie wyniki pacjenci uważają za najważniejsze?

Najważniejsze wyniki dla pacjentów w zakresie samodzielnej kontroli objawów cukrzycy typu 2 to:

**#Powikłania długotrwałe #HbA1C #Hiperglikemia #Zdarzenie hipoglikemii
#(Kontrola) masy ciała i Jakość życia**

Pełny zestaw najważniejszych wyników dla cukrzycy typu 2

COMPARE-EU	
Zestaw najważniejszych wyników dla cukrzycy typu 2	
Wynik:	Wyjaśnienie:
Powikłania długotrwałe	Istnieje pięć głównych długotrwałych skutków cukrzycy: 1. specyficzne powikłania oczne, w tym potencjalna ślepota; 2. choroba nerek mogąca prowadzić do niewydolności nerek; 3. neuropatia z ryzykiem owrzodzeń stóp i/lub amputacji stopy; 4. stawy Charcota/stopa Charcota; oraz 5. dysfunkcja autonomicznego układu nerwowego, w tym dysfunkcja seksualna. U pacjentów z cukrzycą typu 2 występuje również zwiększone ryzyko chorób serca, zatorów tętnic i żył oraz choroby ukrwienia mózgu (naczyń mózgowych).
Wartość HbA1C w zalecanych granicach	Wyższe stężenie hemoglobiny glikowanej wskazuje na gorszą kontrolę poziomu glukozy we krwi. HbA1C to test, który mierzy średni poziom cukru we krwi w ciągu 2-3 miesięcy. Pacjenci z cukrzycą muszą regularnie

	monitorować poziom cukru we krwi, aby sprawdzić, czy choroba jest dobrze kontrolowana.
Zmniejszony czas w stanie hiperglikemii	Hiperglikemia, czyli nadmiar glukozy w krwiobiegu. Dla specyficznego pomiaru musi być on zindywidualizowany. Dla pacjentów z cukrzycą lepszy jest krótszy czas w stanie hiperglikemii, co zapobiega uszkodzeniu takich części ciała jak oczy, nerwy, nerki i naczynia krwionośne.
Brak zdarzeń hipoglikemii	Zdarzenie hipoglikemii lub niski poziom cukru we krwi (musi być zindywidualizowany do specyficznego pomiaru). Brak lub mniej zdarzeń hipoglikemii (dla niektórych rodzajów leków).
(Kontrola) masy ciała	1) Utrata wagi: zmniejszenie masy ciała. 2) Stabilna waga: zdolność do utrzymania zrównoważonej masy ciała. 3) Rozmiar talii: zmniejszenie obwodu talii.
Poprawa jakości życia	Jakość życia (ze szczególnym uwzględnieniem zdolności do wykonywania zwykłych czynności, obciążenia związanego z leczeniem, mobilności, radzenia sobie z bólem lub dyskomfortem, poczucia szczęścia i poczucia własnej wartości). W tym, ale nie tylko, pomiarów jakości życia specyficznej dla cukrzycy.
Uczestnictwo i podejmowanie decyzji	Poczucie zdolności do aktywnego uczestniczenia we własnej opiece (w zakresie, w jakim pacjent sobie tego życzy). Podejmując się samodzielnej kontroli objawów konieczna jest motywacja, która jest jej podstawowym elementem.
Zdolności samodzielnej kontroli objawów	Umiejętności i zdolności ze szczególnym uwzględnieniem 1. poczucia własnej skuteczności, 2. monitorowania własnego zdrowia i objawów, 3. wiedzy potrzebnej do skutecznej samodzielnej kontroli objawów oraz 4. znajomość zagadnień zdrowotnych.
Zachowania dotyczące samodzielnej kontroli objawów	Działania ze szczególnym uwzględnieniem przyjmowania leków lub innych metod leczenia zgodnie z zaleceniami (przestrzeganie zaleceń), kontroli palenia tytoniu, nawyków żywieniowych i aktywności fizycznej.
Oczekiwana długość życia	Oczekiwana długość życia ze szczególnym uwzględnieniem liczby przeżytych lat w zdrowiu.
Doświadczenie opieki zdrowotnej	Doświadczenie opieki ze szczególnym uwzględnieniem satysfakcji pacjentów z opieki zdrowotnej.
Opieka planowana	Spadek liczby planowanych wizyt lekarskich.
Opieka nieplanowana	Spadek lub całkowity brak opieki nieplanowanej mierzony liczbą nieplanowanych lub nagłych wizyt/przyjęć do szpitala.
WYNIKI DODATKOWE*	
Wiedza opiekuna	Wiedza opiekuna o stanie zdrowia i diagnozie, leczeniu i innych aspektach, takich jak styl życia i podejmowanie zdrowych wyborów.
(Kontrola) ciśnienia krwi	Obniżenie wysokiego ciśnienia krwi (nadciśnienia) lub konieczność przyjmowania mniejszej ilości leków na ciśnienie krwi.

Wpływ na koszty opieki zdrowotnej dla systemu opieki zdrowotnej	Oszczędność kosztów dla systemu opieki zdrowotnej w wyniku zastosowania interwencji w zakresie samodzielnej kontroli objawów.
Stosunek wartości do ceny interwencji w zakresie samodzielnej kontroli objawów (zwrot kosztów opieki zdrowotnej)	Idealne połączenie kosztu i jakości całego cyklu życia (lub przydatności do celu), spełniające wymagania użytkownika. Może być oceniane za pomocą kryteriów oszczędności, wydajności i efektywności.

*Wyniki dodatkowe to wyniki, które zostały uznane za drugorzędne pod względem znaczenia dla pacjentów, badaczy i pracowników służby zdrowia.

Informacje ogólne: Choroby przewlekłe dotyczą ponad 80% ludzi powyżej 65 roku życia. Ponadto, od 70% do 80% kosztów opieki zdrowotnej wynika z leczenia chorób przewlekłych. Literatura sugeruje, że odpowiedni wybór wyników ISKO jest niezbędny, jeśli badania mają kierować procesem podejmowania decyzji i kształtować politykę. ISKO mogą poprawić wyniki kliniczne i społeczne również w przypadku schorzeń przewlekłych.

Co to jest samodzielna kontrola objawów/samoopieka: samodzielna kontrola objawów zdefiniowana jest jako działania pacjentów, ich rodzin i społeczności z zamiarem promowania, utrzymania lub przywrócenia zdrowia oraz radzenia sobie z chorobą i niepełnosprawnością przy wsparciu lub bez wsparcia pracowników służby zdrowia. Obejmuje ona m.in.: *samodzielną profilaktykę, samodiagnozę, samoleczenie oraz samodzielną kontrolę objawów choroby i niepełnosprawności.*

Co to jest streszczenie dla laików: Streszczenie dla laików to krótkie podsumowanie projektu badawczego, służące do wyjaśnienia złożonych idei oraz terminów technicznych i naukowych osobom, które nie posiadają wcześniejszej wiedzy na dany temat. Jest ono ważne nie tylko dla pacjentów, ale także dla laików i niewyspecjalizowanego personelu medycznego.

Co to jest proces Delphi: Technika, której celem jest uzyskanie kompromisu i porozumienia w zakresie opinii ekspertów tymczasowego panelu za pomocą serii ustrukturyzowanych kwestionariuszy i konsultacji przy okrągłym stole.

Kto wybrał ZNW dla cukrzycy typu 2: Wyniki zostały uszeregowane pod względem ważności w dwuetapowym procesie Delphi przez pacjentów i przedstawicieli organizacji pacjentów, badaczy i pracowników służby zdrowia z całej Europy w Berlinie w 2018 r.

Jaką nową wiedzę przyniosły te badania: Kluczową siłą ZNW COMPAR-EU jest to, że są one mocno oparte na preferencjach pacjentów, a jednocześnie odzwierciedlają punkt widzenia klinicystów, badaczy i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Jesteśmy pewni, że ZNW i wyniki dodatkowe

COMPAR-EU

odzwierciedlają preferencje wszystkich kluczowych interesantów. W związku z tym ZNW może być stosowany z dostosowaniem do sytuacji w szerokim zakresie okoliczności w Europie, a nawet na całym świecie.

Partnerami projektu są [Europejskie Forum Pacjentów](#); [Instytut Badawczy im. Avedisa Donabediana](#) z Hiszpanii; [Instytut Oceny Technologii Medycznych](#) z Holandii; [Holenderski Instytut Badań nad Usługami Zdrowotnymi](#); [OptiMedis AG](#) z Niemiec; [Uniwersytet Ioannina](#) z Grecji oraz [Instytut Badawczy Sant Pau](#) z Hiszpanii.

[Potrzebujesz więcej informacji?](#)

Prosimy o kontakt z contact@self-management.eu

Można również odwiedzić stronę internetową projektu: <https://self-management.eu/>

Koordinator projektu:

Partnerzy projektu:

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under grant agreement No 754936. The content of this leaflet reflects only the COMPAR-EU groups' views, and the European Commission is not liable for any use that may be made of the information contained herein.

